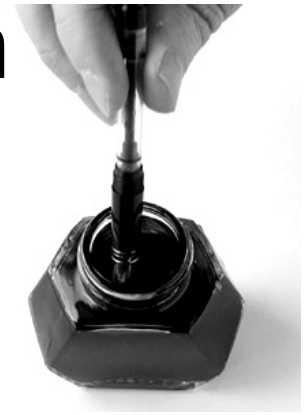

Tökéletes egyensúlyban

A térszimbolika princípiumai

Az ókori görög filozófusok is egységesen vallották, hogy az emberi lét térben és időben képzelhető el. S míg a tér változatlan, időtől független, addig az idő önmagában nem definiálható, annak csakis a tér adhat értelmet. A tér és az idő együttese által nyer értelmet a mozgás, amely a tér különböző pontjainak időfolyamban értelmezett egymásutánisága.

Az ember térben él, térben gondolkodik, térben kommunikál, térben cselekszik, térben érzel és létezése folyamán, megnyilvánulásainak eredményeképpen folyamatosan nyomot hagy a térben. Ezt a nyomot a tér időtlenül képes megőrizni, miközben a tér magának az időnek a nyomát is önmagában hordozza.

A térben hagyott nyomok megfigyélésében a térszimbolika a legáltalánosabb és leguniverzálisabb információs eszköz, melyet az emberiség ősi idők óta, tudatosan-tudattalanul, folyamatosan használ. A térszimbolika meghatározó elvének lényege, hogy a tér a tudatban magának az embernek a mintáját képezi le, ezért annak megfigyélése teljes mértékben szinkronban van az ember, illetve az emberi test térfoglalásával.

A térszimbolika a tér egyes részeit saját üzenettartalmát közvetíti, miközben e térrészek együtt az egész teret meghatározzák, kölcsönhatásuk révén pedig teljes összhangban működő, kiegyenlített rendszert képeznek. A térrészek összhangja meghatározott alapelvek, princípiumok alapján valósul meg. E princípiumok minden esetben önmagukban is kiegyensúlyozott egységet alkotnak, legyenek azok párosak, hármas vagy éppen négyes tagozódásúak. A különféle princípiumok egymásból építkező, illetve egymást átható rendszere alkotja és tölti ki a teljes egyensúlyban levő teret.

A poláris (páros) princípiumok

A leguniverzálisabb princípium, amely a világ jelenségeit egymással szemben álló, egymással ellensúlyt tartó, egymást kiegészítő polaritás-

ként értelmezi. Az egyes megnyilvánulások olyan poláris princípiumok révén jellemezhetőek, mint a *kezdet – vég, rövid – hosszú, vékony – vastag, gyenge – erős, hideg – meleg, sötét – világos, nedves – száraz, lent – fent, bal – jobb, függőleges – vízszintes, kerek – szögletes* stb. Ezen egymást kiegyenlítő szélsőségek a tér egymással egyensúlyt tartó részében hagynak nyomot.

Hármas princípiumok

A hármas tagozódású princípiumok együtt a teljességet szimbolizálják, vagyis a szélsőségek között megjelenik egyfajta köztes, súlyponti állapot (minőség) is. Közvetlen térben és időben értelmezett hármasok: *teteje – közepe – alja, eleje – közepe – vége, múlt – jelen – jövő*, illetve az emberi léthez fűződő fogalmak: *szellem – lélek – test*.

Négyes princípiumok

A négyes princípiumok többnyire poláris princípiumok olyan párosai, amelyek együtt szintén a teljességet szimbolizálják. Ennek megfelelően a síkban értelmezett térben: *bal – jobb, lent – fent; nyugat – kelet, dél – észak*. E kategóriában említendő még a világot felépítő, *Empedoklész* nevéhez köthető négy őselem is: *tűz – víz, levegő – föld*.

A kétdimenziós térben a poláris és négyes princípiumok vertikálisan, horizontálisan és diagonálisan, míg a hármas princípiumok vertikálisan és horizontálisan helyezkednek el.

Princípiumok a szimbolikus térben

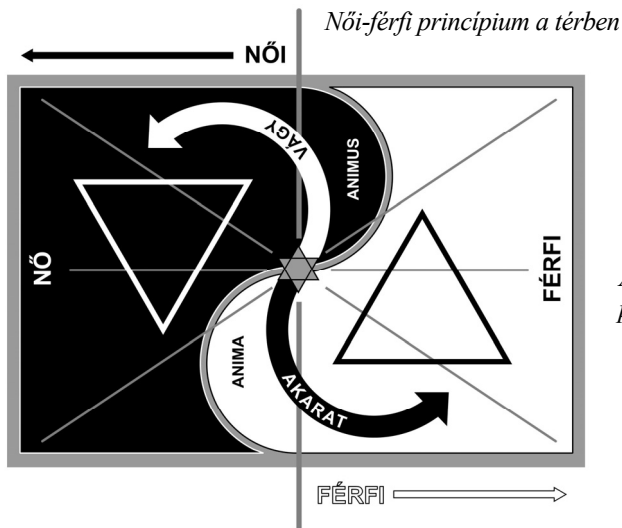
Az ember által papíron hagyott nyom térszimbolikai értelmezése

során a grafikum vizsgált struktúraszintjének megfelelő léptékű teret veszünk figyelembe. Ennek megfelelően ez a tér az egyetlen írásjegytől a teljes írásmezőig terjedhet.

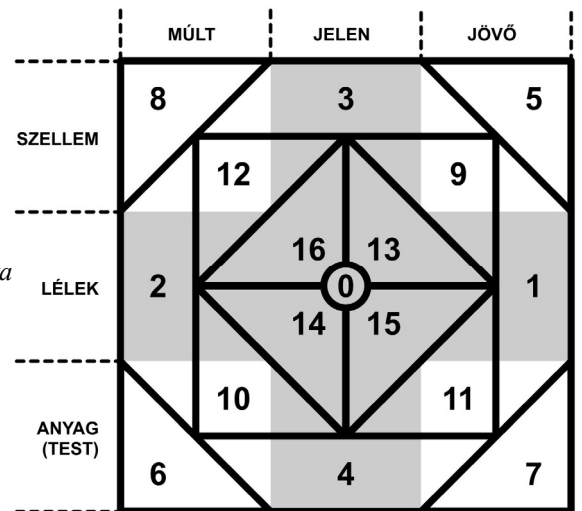
E tér középpontja (0) a princípiumok együttese által fenntartott *egyensúlyi pont*. Ezen egyensúlyi pontban metszi egymást az „itt és most” elvet hordozó „JELEN” függőleges és a mindennapi „Énünket” leginkább kifejező „LÉLEK” vízszintes sávja. A „MÚLT-JELEN-JÖVŐ”, valamint a „SZELLEM-LÉLEK-TEST” hármasok egyenlő arányban harmadolják a teret, amely így kilenc részt hoz létre. E részeket tagolják még tovább az egyes princípiumok. (Ábra a 4. oldalon.)

A „LÉLEK” sávjában – mint vérmérsékleti princípium – a tér középpontjától jobbra és balra, egymástól távol helyezkedik az *Extraverzió* (1) és az *Introverzió* (2). A „JELEN” sávjában, mint a pillanatnyi viselkedésünket meghatározó módon befolyásoló viselkedési princípium, *fent és lent* helyezkedik el a „*Tudatosság*” (3) és az *Ösztönösség* (4).

A világmindenséget alkotó négy őselem (ősprincípiumok) a tér egymással átellenben levő sarkait egymással szembeirányuló reflektorként „világítja be”, illetve hatja át: a *Tűz* (5) a „SZELLEM-JÖVŐ” zónában, mint a jövőt megvalósító szellemi elszántság és akarat; a *Víz* (6) az „ANYAG-MÚLT” zónában, mint minden élet múltbeli eredete; a *Föld* (7) az „ANYAG-JÖVŐ” zónában, mint minden jövőbeni élet tápforrása; és végül a *Levegő* (8) a „SZELLEM-MÚLT” zónában, mint minden létezés előfeltétele (előzménye).

A térszimbolika princípiumai

A négy elemnek megfelelő átlós ellensúlyban, hasonló zónákban helyezkedik el az *Érdeklődés* (9), mint jövőbe irányuló szellemiség, illetve az érdeklődés hiányából fakadó *Kopás, feloldódás* (10), mint a korábban megteremtett anyag fokozatos lebomlása, süllyedése a múlt homályába; az *Elnyűhetetlenség* (11), mint a meglévő, megteremtett anyag szívóssága, megőrzése a jövő számára, illetve az ezzel éppen ellentétes *Vágy* (12), mely az el nem koptatható, nem anyagi (vagyis szellemi) értékekre irányul.

Végül a „JELEN-LÉLEK” központi zónájában, egymással átlósan szemben állva megjelennek az átlók irányában kifelé meghatározó jelleggel bíró, a külvilághoz való viszonyulást jellemző princípiumok is: az *Aktivitás* (13), a *Passzivitás* (14), a *Ma-kacsság* (15) és a *Közömbösség* (16).

A női-férfi princípium

A fentiekben vázolt rendszerre támaszkodva, önálló „rétegeként” működik az a páros princípium, amely az emberi testi lét természetes polaritását, a női-férfi nemiséget foglalja magába. A szimbolikus tér bal oldala a „NŐI”, jobb oldala a „FÉRFI” princípium, ám a nemek határa egy olyan hullámvonal, amely a női princípiumrésszel („ANIMA”) egészíti ki a „FÉRFI” oldalát, illetve férfi princípiumrésszel („ANIMUS”) a „NŐ” oldalát. Ennek megfelelően a női nemet egy csúcsával lefelé mutató háromszög szimbolizálhatja, a férfit pedig egy csúcsával felfelé mu-

tató. Ennek értelmezése: a férfi az anyagi sávban stabil (a háromszög talpa), szellemileg domináns (háromszög csúcsa); a nő az anyagi világban instabil (háromszög csúcsa), szellemileg befogadó (háromszög talpa).

E princípiummal összhangban a „FÉRFI” elsődleges jellemzője az „Akarat”, a „NŐ” elsődleges jellemzője a „Vágy”. Az „Akarat” forrása az „ANIMA”, a „Vágy” forrása az „ANIMUS”. Mind az akarat, mind pedig a vágy kezdetben (a forrasszakaszban) passzív, később aktív (érvényre jutási) fázissal rendelkezik. A princípium belső törekvése az egyesülés: az akaratát érvényesítő férfi szellemiségével magára tereli a vágyai révén kisugárzó nő figyelmét; a férfi akarja a nőt, ezért választ, majd szeret és oltalmaz; a nő vágyik a férfi után, ezért elfogad, majd szeret és tisztel. Közös céljuk a teljesség elérése, a teremtés közös képességének létrehozása (a két háromszög a középpontban egyesül).

Irodalom

Robert Hertz: *The pre-eminence of the right hand*, HAU, Journal of Ethnographic Theory, vol. 3, Nr 2, 2013, pp. 335–357.

Urbán József: *Párkapcsolat grafológusszemmel. Szimbólumok üzenete*, előadás, Grafopéntek, Grafológiai Intézet, 2013. március 22. (<http://goo.gl/ECTWH7>)

Gelenczey-Miháltz Alirán: *Az intelligibilis princípiumok hierarchikus struktúrájának eredetéről a görög gondolkodásban*, Magyar filozófiai szemle, 2012, 56. évf. 2. sz, pp. 25-48.

Urbán József: *Lélek a kézírásban. A térszimbolika mélyebb értelmezése*, előadás, Pszicho-Pilis Konferencia, MÍT, Dobogókő, 2010. május 22-23. (<http://goo.gl/n0zhvL>)

Urbán József: *Térszimbolika. Mélyebb értelmezés és belső összefüggések*, előadás, Első Nemzetközi Írásanalitikai Konferencia, Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest, 2010. február 26-27. (<http://goo.gl/Zyklzt>)

Urbán József: *A térszimbolika mélyebb értelmezése és belső összefüggései*, Grafológia, Grafológiai Intézet, 2010. január-február, 15-18. old. (<http://goo.gl/zy7Ag8>)

Grafológiai értelemben az akarat passzív szakasza egy fentről lefelé, az aktív pedig egy balról jobbra irányuló vonal (mindkettő az akarat erejének megfelelő nyomattékkal); a vágy aktív szakasza egy alulról felfelé, aktív szakasza pedig egy jobbról balra irányuló vonal (mindkettő a vágy mélységének megfelelő nyomattékkal).

A térszimbolikai ismeretek jelentős segítséget nyújtanak a kézírás többszörösen kódolt jelentéstartalmának feltárásában mindazoknak, akik alapos szakmai ismeretekkel, kellő gyakorlattal rendelkeznek az íráselemzés területén, és a mély ráhangolódás által megnyíló, rejtett csatornákon át is képesek közelíteni a kézíráshoz. A szimbolikus jelentéstartalmak kibontásához konkrét módszertan vagy algoritmus igazából nem adható, de a princípiumok térbeli rendezettségének ismerete remélhetőleg jó eszközként szolgálhat e területen.

Urbán József